

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

A mézes madzag.

II.

Ha a tiszta forrásból fakadó patak vizét is zavarossá teszik az útjában talált erek: annál kevésbé lehet tiszta, átlátszó annak a csermelynek vize, melynek már forrása zavaros.

A Bánffy-miniszterium legjobb esetben csak ámitja magát, ha hiszi azt, hogy a végzetes, áldatlan egyházpolitikai törvények végrehajtása körül ígért szelidséggel, avagy a hátralevők megoldására nézve kilátásba helyezett valami új módozattal a fölzavart kedélyeket lecsillapíthatja.

Mert nem a módozat fáj, nem az szülte országszerte az elkeseredést; hanem maga a lényeg, maga a törvény. Nem, a tálatás, hanem az étel ellen van kifogás.

Mellőzzük ezen alkalommal az új kormányelnöknök a zsidó vallás reczpcziója és a vallás szabad gyakorlatáról szóló két rendbeli törvényjavaslatra vonatkozó nyilatkozatát. Ő lássa, hogyan boldogul a főrendiházzal, mely előtt az elvek épségben tartása mellett nagyon hangsúlyozta a kedélycsillapító megoldás módozatának lehetőségét.

Mi most csak azon főminiszteri nyilatkozatra hívjuk fel különösen t. olvasóink figyelmét, mely szerint az új kormány kötelességének fogja ismerni, »hogy a kath. autonomia és a kongrua rendezésének kérdésében is a megoldás sikerét biztosító lépéseket megtegye.«

Először is felötlő, hogy e hatalmas à tout kijátszásánál a gyorsírók csupán a kormánypárt helyeslését jegyezheték föl; míg az egyházpolitikai ellenzék, mely pedig leginkább sürgette, főleg az autonómiát, tartózkodott a helyesléstől; mintha vagy egyáltalán kételkedve fogadta volna a nyilatkozat komolyságát; vagy mintha a kormány által nyújtott autonomia és kongruarendezés miben létét tartotta volna bevárandónak.

Nos, mi sietünk, nyíltan, őszintén

kijelenteni, hogy e két ígéretet épen csak olyan mézes madzagnak tartjuk, mint az egyházpolitikai törvények kedélycsillapító végrehajtásával történt biztatást; mint a minő mézes madzagnak és kortes fogásnak bizonyult az 1892-iki választások folyama alatt a februári rendelet visszavonhatására irányozva volt liberális kecségtetés!

Mert az a kormány, mely az egyházzal szemben követett eljárásra nézve is a Wekerle-kabinetet hirdeti mintájának; mely az egyházpolitikai törvényekben a lelkészre kiszabott bírságoknak és büntetéseknek végrehajtását fogadja kötelességeül: nem ígérhet komolyan a katolikusoknak olyan autonómiát, aminő a katolikusoknak kell; aminőnek eszménye a katolikusok előtt lebeg; amely — a felekezetek önkormányzati jogainak tisztelete mellett — a katolikusok érdekkörének kiterjesztésében, érdekközösségének átérzésében, ápolásában, jogaik megvédése és biztosításában, s az összszertartás sokféle üdvös következményeiben birja létjogát, tisztességes eszközeit, boldogító célját...

Ilyen autonomia, mely egyebek közt az u. n. liberális irányzatokra is kellemtelenné válnék, Wekerle örököseinek bizonyosan nem kell; amiből viszont következik, hogy jogos gyanuval fogadjuk a kath. autonomia ígéretését mi.

Ami a kongrua-rendezést illeti, ez talán inkább belügye volna a katolikus egyháznak, annyiban tartozván a vallásügyi miniszteriumhoz, amennyiben ez a legfőbb kegyuri joggal felruházott apostoli királynak törvényes közege.

Azt elismerjük, hogy a congrua-rendezés ügye, bár számai kuszáltak s gyökerei sok réteget érintenek, nagyon lassan, vagy alig halad előre; — ohajtjuk, hogy a kezdetnek bonyolult kérdései tisztázván, a mielőtt megalkotandó alapokon az építés serényen folyjék; — reméljük is, hogy az illetékes tényezők — már a kormány nyújtotta mézes

madzag láttára is — félretolva a mellétekintetek akadályait, ők maguk teendik meg »a megoldás sikerét biztosító lépéseket.«

De épen azért, mert mi a kongrua rendezést máshonnan várjuk, amint-hogy sz. elvek és mélyreható érdekek gyáva feladása nélkül az irányunkban ellenséges oldalról nem is várhatjuk: az új kormányelnöknök idevonatkozó ígéretét mézes madzagnak tekintjük; vagy legalább is elmondhatjuk rá: Times Danaosz et dona ferentes.

Félünk, tartózkodunk és gyanakszunk pedig azért, mert daczára az egyesült ellenséges tábor képmutató biztosításainak, hogy t. i. az egyházpolitikai törvények nem vallásellenesek, e tábor semita-főcsöve a szentesítés fölötti mámorában így szólta el magát: »A megerősített három törvényjavaslat összetöri sz. Mária birodalmát.«

Mi pedig azt akarjuk, hogy országunk igenis regnum Marianum maradjon, vagyis hogy fenmaradjon.

És ha a közjogi ellenzéknek joga van alkotmányos eszközökkel a közjogi alap ellen harcolni: tőlünk sem vitathatja el senki a jogot, hogy ugyancsak alkotmányos eszközökkel ama notorius törvények revíziójára törekedjünk. De meggyőződésünket nincs jogunk és nem fogjuk szegre akasztani.

Ezért nem kérünk a mézes madzagból.

Az új év küszöbén. Ezen czim alatt az »Unirea« a gör. kath. új év alkalmából figyelemre méltó cikkben visszapillantást vet a múlt évben történetekre s abbéli örömeinek ad kifejezést, hogy a román nép közt is haladás tapasztaltatott a vallás dolgában, valamint, hogy a vallási, egyházi ügyek minden alkalommal jobban tereltetnek az igazi keresztényi szellem terére. Konstatálja továbbá, hogy a múlt évi nov. 28-án Nagyszebenben tartott román népgyűlés teljes eréllyel tiltakozott a hamis liberalizmus eszméi ellen, melyek aláássák a kereszténységet — s midőn örömet fejezi ki dr. Mihályi Viktornak balázsfalvi érsekké történt kinevezése fölött, így folytatja:

„A kath. püspöki kar közös pásztorlevelet bocsátott ki, melyben a néppárt által már közölt programhoz csatlakozik. Mit cselekedjünk ilyen lelkesült mozgalommal szemben mi? E mozgalomnak többek közt az a célja, hogy minket is kimondhatatlan veszedelemtől megmentsen. Eddig azzal a kifogással éltünk, hogy a katolikus mozgalmak, mivelhogy a felsőbb klérus nyíltan hozzá nem járult, igen problematikusok, olyannyira, hogy merész dolog lenne a néppárttal kezdet fogni vagy épen szövetkezni. Ily mentegetésnek most már többé nincs helye, mert látjuk a püspöki kar pásztorlevelét, látjuk, hogy a hatalmasak milyen zsácutczába jutottak, mert félnek a szentesített egyházpolitikai törvényeket életbeléptetni, különösen, midőn a kormány, mely azokat készítette, megbukott, az új választásoktól pedig úgy félnek, mint a tüztől.

Arra, hogy a néppárt nemcsak megakadályozza a hamis liberalizmus további működését, hanem, hogy az ország ügyeiben kellő befolyást gyakorolhasson, sőt vezérszerepet is vállaljon, kell, hogy mi is a néppárt elvei értelmében szervezkedjünk, s tömörüljünk, mert ha nem is találunk a néppárt programjában bennünket teljesen kielégítő kijelentéseket, annyi mégis bizonyos, hogy a néppárt vezérei oly politikát fognak inauguralni, melynek alapja a keresztény szeretet és igazság. Szakítsunk eddigi közönyösségünkkel és ne hagyjuk a román népet arra szavazni, hová a liberálisok kortesei meggyőződése ellenére szavazni hagyják.

Lapszemle.

Budapest, 1895. jan. 22.

Magyar Állam a »Kiméletes miniszterium«-ról vezérezkzik. Két újnak látszó dolog emelkedik ki az új kabinet programjából. Egyik az, hogy kimélettel fogja végrehajtani az egyházpolitikai törvényeket. Persze úgy, mint Wekerle akarta a »vallás sérelme nélkül« megalkotni azokat. Akár agyonütik a megraboltat, akár csak súlyosan megsértik — rablás marad az. Hogyan fogják kimélettel behajtani az 1000 koronás bírságot a papon, ha az a polgári esketés előtt adja össze a feleket! Másik új dolog a »nemzeti állam.« Vajjon Szt. István állama nem volt nemzeti állam? A nemzetiségeket összeveszteni a nemzeti eszmével — ez a nemzeti állam? Az új kabinet programjának többi része csupa közhely, amilyenekkel Pantocsek is

lehetne főminiszter. Ezekkel felesleges bővebben foglalkozni.

Hazánk arról a botrányról beszél, — mely tegnap játszódott le a főváros egyik kerületében egy temetés alkalmával, hol részeg socialista munkások a temetési szertartást megzavarták. Szerinte ez szomeru megnyilatkozása annak az erkölcsi eldurvulásnak, melyben az ország munkás elemei újabb időben jutottak s mely az anarkia legelső symptomát mutatja. S ez annak a következménye, hogy maga a kormány adott az ilyen botrányokra példát a tavalyi utcái tüntetések alkalmával. Felhívja a társadalmat, hogy tömörüljen s még most semmisítse meg e káros mozgalmakat, míg el nem hatalmasodnak. Mert akkor már nehéz lesz ezt elfojtani.

Budapesti Hírlap az összes világrészekben most folyó nagy háborúkkal foglalkozik, különösen a kínai—japán háborúra terjeszkedve ki s annak fontosságát tárgyalva.

Egyetértés. A kormány és a képviselőház új elnökéről ír. Szilágyi székfoglalójával megmutatta, hogy milyen szónokot veszett a ház, Bánffy székfoglalójával megmutatta, hogy milyet nyert. A program beszédnek különben egyedüli értelme az, hogy a bizalom és egyetértés a korona és a kormány két háza között megszilárdíttassék.

Magyar Hírlap nagy örömmel üdvözlöi a Szilágyi ház-elnökségét. Szilágyi szerinte az egyetlen az egész házban, kinek »feje nem szédül« s szíve helyén van s ki előtt folyton csak egy cél lebeg a magyar parlament becsülete a külföld előtt.

Pesti Hírlap az új kormány pénzügyi programját tárgyalja, melynek négy kiemelkedő ponja van: az államháztartás egyensúlyának fenntartása, a takarékoság elve, a valuta végleges rendezése s az Ausztriával közös ügyeknél az ország érdekeinek megóvása. — Bizik az új pénzügyminiszterben, hogy mindezt véghez is fogja tudni vinni, annál is inkább, mivel ez ügyekben már igen nagy járatossággal bír.

Neues Pester Journal és **Pester Lloyd** az új francia elnökkel és a franciaországi politikai állapotokkal foglalkozik.

Magyarország a parlament rohamos hanyatlásáról ír. A hanyatlás okát abban a partimonopoliumban találja, melyet majd Tiszakorszaknak fognak elnevezni. Egy párt, a mely állandósítva van, nem saját érdekei, hanem a

kormány hatalma által, amely tehát nem ellenőriz, hanem engedelmeskedik, s nem ad irányt, hanem csak szavaz s nincs tekintélye, hanem csak többsége egy ily párt hanyatlásnak fog indulni s magával rántja a parlament nivóját is.

Nemzeti Ujság szerint már jelentkeznek a veszélyek, melyek egy bomlani indult párt hatalmának minden áron való fentartásával járnak. Mert a mostani szabadelvű pártot tényleg a szász képviselők tartják, s ezek pedig támogatásukat azért adták csak oda, mert Bánffy megígérte, hogy approbálni fogja a szász néppárti programot, mely pedig törvény ellenes. Hogy hová fog vezetni az ilyen immoralis üzérkedés, arra még gondolni se jó.

Pesti Napló szintén Szilágyival foglalkozik s azt mondja róla, hogy akárhová áll is, ott mindig támad egy jelentős szellemi központ s mint házelnök is bizonyára oly nagy eredményeket fog felmutatni, mint igazságügyminiszter.

Nemzet a Szilágyi Dezső házelnökké történt választását tárgyalja. A lefolyt egyházpolitikai vitákban leginkább Szilágyi volt a leghevesebb támadásoknak kitéve s ő volt egyszersmind az ki a támadásokat legjobban vissza tudta verni, azért az elnöki székre mintegy praedesztinálva volt s bizonyára meg is fog felelni a hozzá fűzött várakozásoknak.

Fényes főuri esküvő.

Budapest, jan. 22.

Ma d. e. 10 órakor a budapesti Jézus sz. Szíve templomában vezette oltárhoz sárvári és felsővidéki gróf Széchenyi Antal cs. és kir. kamarás, tart. huszárhadnagy gróf Wenckheim Frigyes orsz. képviselő és neje szül. Wenckheim Krisztina grófnő leányát, a bájos és szellemes Krisztina grófnőt.

Az esküvőt sz. mise előzte meg, melyet dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök celebrált Kanovich Béla prépost, budapest-józsefvárosi, Széchenyi Lajos t. kanonok, új-kigyósi, Kny Antal esperes, békési és Reiner Lajos sárvári plébánosok, továbbá gróf Széchenyi Miklós jáki apát, Bundala Mihály pápai kamarás, Schaeffer Jakab Jézus társasági házfőnök, dr. Schweiger Rezső pápai káplán titkár és dr. Buday Sán-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Miért tagadta meg a párisi Zola a lourdesit?

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

C'est la vérité qui tue.

A »Débats« idej folyamában egy igen érdekes közlemény látott napvilágot. Jules Simonnak a kiváló francia politikusnak beszélgetését tartalmazza az Vilmos császárral a berlini kongresszus idejéből. »A császár, írja Jules Simon, mély ellenszenvet érzett Zola iránt. Nem tehetségének köszönheti sikereit, mondá, hanem azon erkölcsi hitványságnak és szennynek, amellyel iratai telítve vannak.

Ime ez az ember az, akit önök francziák ez idő szerint magasztalnak, akitől úgy el vannak ragadtatva, de egyuttal ez az, ami az idegeneknek jogot ad igen-igen szigorú ítélre az önök erkölcsi állapota fölött. Sokat szenvedtem, írja Jules Simon, e beszéd alatt, annál inkább, mert a császár különben semmi elfogultságot, semmi rosztakaratot nem tanusított irántunk. Azt mondják szolt újra a császár, hogy most megint irt egy regényt. Majd meglátja, hogy fogják nyelni... Egész irodalmuk el fog tűnni e remek mű mellett...

Megjegyeztem, hogy Berlinben is olvassák Zolát.

De nem valami nagy örömmel, merő kíváncsiságból, csak itt ott, szórványosan.

Szegény jó lelkű német császár! Mondhat-

nád-e ezt 1895-ben, 17 esztendő múltán? Zola azóta ur lett, azon szennygyár jövedelméből, amelynek írószobáját nevezhetjük; egy új irány mestere lett, amelynek minden nyelven vannak képviselői, követői; a legolvasottabb író lett, nemcsak hazájában, de fájdalom, Magyarországon is és ami legjobban fáj nekünk, még a nők szalonjaiba is befurakodott. Itt, ahol nem könnyen adtak neki helyet, immár otthonosan érzi magát.

Megvallom, nehezemre esett ezt az udvariati igazságot papírra vetnem; de mikor a Béte humaine, Nana, Germinal, Mouret abbé, La Terre stb. írója az egész kath. világ kegyeletének tárgyát, Lourdesot veszi tollára, lehetetlen hallgatnunk. Ime ez ad jogot arra, hogy ismét róla beszéljünk. Utóvégre is, az ily olvasott író lelki világának elemzése sohasem érdektelen dolog, kivált ha oly csudálatos ellentétekkel találkozunk, mint aminőknek a Lourdes megírásánál tanui voltunk...

Zola riportnak tekinti regényeit. A jelennek akart történetiróval lenni. Am ha regénynek rossz regény műve, riportnak mennyivel silányabb... Zola amint mult közleményünkben láttunk, megtagadta Párisban azt, amit Lourdesban érzett. Mit érdemel az olyan történetíró aki szántszándékkal a legmerészebben nem csak ferdít, de megtagadja önmagát?! Am e dolog akármilyen menthetetlen is, egy csöppet sem érthetetlen. Zola daczára kegyes beszédeinek már Lourdesban fázott a látott, hallott igazságtól, már ott küzdött ellene. Az igazság másnak is sokba került, neki egész jövőjébe, sőt mondhatnám multjába is. Neki, aki a legnagyobb erkölcs-

telenségek árán lett nagygyá és gazdaggá, aki hihetetlen merészséggel izent hadat mindannak, ami tiszta, ami szent, hűssé, szentté kellett volna válnia, hogy megmondhassa az igazságot. Az igazságról bizonyosságot tenni, nem annyi lett volna-e az, mint nyíltan bevallani, hogy nyilvános, társadalmi gonosztévő volt eddig, aki csak megvetésre érdemes? — Elismerni a lourdesi események természetfölötti voltát, nem annyi lett volna-e az, mint kijelenteni, hogy van Isten, van morál és van vallás?! — Elismerni, nyíltan vallani azt, amit Lourdesban érzett, nem annyi lett volna-e az, mint igaznak, szentnek proklamálni mindazt, amit ő maga mindeddig meg nem szünt támadni, káromolni, kioltni az emberek szívéből?! Bizonyosságot tenni az igazságról, egy szóval nem annyi lett volna-e ez mint megégetni nyíltan mindazt, amit eddig imádott, s imádni azt, amit eddig lábbal tiport? Megvallani az igazat annyi lett volna mint megtérni.

Megtérni!? hajh mások is megtették ezt, de nem mindenkinek volt az oly nehéz, mint aminő neki lett volna. Megtérése azt a szigorú kötelezettséget vont a szenny, a méreg azt a folyamát, amelylyel husz éven át elárasztá a világot, amelylyel meggyalázta Franciaországot. Am, ez a folyam aranyport hőmpölyget. Forrásait bedugni, folyását megszüntetni annyi, mint százezernyi jövedelemnek mondani bucsut. — Renan fél millióért árulta el a názareti Jézust. Zolának a Szeplőtelen megvallása nagyon sokkal többbe került volna. A »Gil Blas«, amelyben először megjelent, egymaga százezreket adott Lourdesért.

dor nevelő s központi papnövendékek segédletével, a chorust is a papnövendékek énekkara szolgáltattván.

Szt. mise végeztével szolgáltatta ki a bibernok a házasság szentségét, melynek végén mondotta el fenkölt szellemű és nagy hatást tett következő beszédét:

»Holtomiglan — holtáiglan.«
Házassági eskü.

A pillanat, amelyben két szív örök frigyen egyesül és Isten rendelése szerint az anyaszentegyház által megszentelést nyert, bizonyára a legörömteljesebb és egyúttal a legfontosabb az életben.

»Nagy titoknak« nevezi e frigyet sz. Pál (Eph. 5. 32.) mintegy utalva azon érzelmek mélységére, melyek titokszerű, de hatalmas vonzóerővel szívet szívhöz, egyént egyénhez vezetnek, hogy a legbensőbb életközösségben Istennek bölcs tervét az emberiség fenntartására valósítsák.

A ki ez érzelmek bűvkörén kívül áll: a szív életnek ezen bensőségét inkább gyanítani, mint tolmácsolni tudja. Nincsen is szándékomban ezt tenni; talán gyengédtenül érinthetném azt, talán elhomályosíthatnám a ragyogó színeket, melyekkel Önök azt ma környezik.

Nem teszem!

Ugy is elhomályosít e ragyogó színekből úgy is letöröl azokból sokat az élet.

De azért mégis legyen szabad az öröm mellé a komolyságot állítanom. Hadd nyerjen ma az öröm nagyobb kidomborodást azon komoly háttér által, a melyre minden nemesebb élvezet az életben támaszkodik és a melytől elszakítva, szétfoszló szappan buborékká válik.

A szent szövetség, a melyet az imént megáldottam egy új életnek kiindulási pontját képezi, oly életnek, melynek esélyei Isten kezében vannak.

Örömeit, küzdelmeit, szenvedéseit lehet sejtteni, de tudni nem.

A mi ma az emberi boldogságnak telje gyanánt feltűnik, az holnap téves számításnak bizonyulhat; a mi ma remény, az lehet holnap csalódás; — mit tehet itt az emberi eszély?

A nagy nemzeti zarándoklat idején történt. Zola ott állott Lasserrel, a Szeplőtelen Szűz történetírójával a lourdesi pályaudvaron. — A hazautazó emberár hömpölygött, zugott a peronon. »Lasserre ur«, mondá Zola, aki eddig feszült figyelemmel, mely meghatottsággal szemlélte a XIX. század e croisadeját, »értem, fel tudom fogni az ön — mondhatatlan szerencsét, kinek oly nagy része volt e hatalmas mozgalom létrejöttében. Méltánylom az örömet, amelyet e látvány fölött érez!!«

Ilyesmit érzett Zola Bernadette szülői házában, a grottánál, a fényes bazilikában, de ez érzéstől az érzelmek nyílt bevallásáig hosszú még az út! Ott látta az ősz Lasseret, nagy szent művében gyönyörködni. Könyve a »Notre Dame de Lourdes« legelterjedtebb könyv az újabb francia irodalomban, száz meg százezer lélek merített hitet, vigasztalást, szent lelkesedést belőle; és az ő »műve« Nem elég rettenetes volt-e a a szegény, amelyet magában érzett ily pillanatokban: lett volna-e bátorsága csak egy pillanatra is odaállani e világ elé, Párizs elé, mely annyiszor tapsolt neki s azt mondani: Je suis un malfaiteur social! Zola megtérése! Zola szemérmesség! Zola szégyene! Zola kegyessége! mily világrendítő luciferi kacaj zugott volna át Franciaországon, mit mondok? az egész világon e szavak hallatára?! Kereszténynyé lenni sohasem volt könnyű dolog: de ilyen veszélyvel, ilyen gúnnyal szembeszállani, annak aki mindent föláldozott a hűség és Mamman oltárán, az határos lett volna a lehetetlenséggel!

Az igazságot megismerni, s annak nyíltan

Vajjon azon eszményi felfogása az életnek, melyet az ifjuság hajnalkora magának oly igéző, oly kedves módon alkot ugyanaz marad-e mindvégig az életnek, kivált a házasság életnek hosszú útján? *Vagy tán itt is áll az: hogy a boldogság a vágyban, a törekvésben van, a birtoklásban pedig rejlik annak megsemmisülése?*

A kötelék, mely a házasságban két lényt egymáshoz fűz, feloldhatlan. Így akarja ezt az Isten, így akarja ezt Jézus parancsából a kath. anyaszentegyház örökre! — *mondják Önök ma: örökre! — mondja Önökkel az anyaszentegyház, ma és mindenkor.* Ezen gondolat él önökben ma; e gondolatot meg akarja őrizni az anyaszentegyház mindenkorra, midőn az emberi dolgok áthatatlansága közepett oda állítja a szilárdságnak ideálját — *a szentséget, melyet istenkáromlás nélkül megbontani nem szabad*, oda állítja az Isten szt. kegyelmét, melyhez mint egyedüli szilárd ponthoz köthetik sorsukat, szerencsájukat, hűségüket, minden reményeiket.

Önök tán ma az élet viszontagságaival nem számolnak; hiszen a jövő oly kecségetően íntegyet feléjük; — mintha megnyílnának Önök számára a földi paradicsom kapui, ahol a szeretet oly bensőnek és tartósnak, az önfeláldozás oly könnyűnek tetszik; Önök ma nem gondolnak az emberi intézmények roskatagságára az érzelmek és vágyak ingatagságára.

Önök Barátim nem — de gondol helyettök az Anyaszentegyház.

Szeretettel, mint a jó anya, komolyan mint a hű barát oda mutat a nagy feladatokra, melyek a házasság élettel összekötvék.

Int, hogy nem muló szenvedély az, melynek emésztő igája alá hajtják ma fejeiket; hanem, hogy lélek és szív előtt egy magasabb, nem pusztán emberi cél áll; — hogy az élet viharai csak az Isten védő szárnyai alatt daczolhatnak; — hogy csak az isteni kegyelemmel lehetnek áthatatosak a szeretetben, hűek a köteleességben, nemesek a kölcsönös áldozatkészségben, szentek az érzelmekben egymás boldogítására.

Emlékeztet, hogy a boldogság csak szűkebb körben található fel egy szerény otthonban, a hol az »Én« és »Te« mely ma egy szent érze-

meghódolni, mikor volt egy és ugyanazon dolog? Hiszen hacsak az ész határozná tetteink fölött! Hányan ismerték meg egykoron Jézus ügyének igazságát és hányan tértek útjára? Zola futott az igazság elől, amelyet fölkeresett s amely üldözni kezdé. Megigért Boissariennek, hogy még egyszer eljő Lourdesba, de nem tette, mert Páris közbeszólt. Ott, az ő körében az ő műve színhelyén elmosódtak a benyomások, a kegyelem sugára elhalványodott. Zola neki bátorodott. Midőn Lasserre szemére hányt nyílt levélben rosszhiszeműségét, nyilvánvaló ferdítéseit, azt felelte, nem neki, hanem a Gaulois szerkesztőjének: Il est inutile que je réponde a M. Henri Lasserre. Nous n'avons pas le crâne fait de même, nous parlons une autre langue et nous ne nous entendrions jamais! Más az én koponyám, más az én nyelvem, sohase fogjuk mi megérteni egymást! Ez mind igaz, de egyszersmind nem nyílt meghátrálás-e?

Dr. N. Gy.

Apróság.

A pálya kezdetén. Az orvosnövendék otthon tölti a karácsonyi szünetet. A büszke anyát egyik barátja megkérdi:

— Ugy-e bár, régóta jár a fia már az orvosi egyetemre? Tud-e már valamit?

— Oh, igen. Kis gyermekeket már ő is tud gyógyítani.

lemben egyesül, lemond önmagáról és mindent annak ad, a kit Isten színe előtt magának vall; — hogy csak Önök, kizárólag Önök adhatják meg egymásnak azon boldogságot, melyet keresnek, *de ne feledjék ki, mint harmadikat a szövetségből, — Istent, Ő Önöknek leghibebb barátja!*

Hogy mit gondol a világ azzal, ha Önök boldogtalanok? vagy mily kárpótlást fog Önöknek nyújtani, ha házasság együttlétüknek legnagyobb kincsét — az isteni kegyelmet — maguktól ellökték? — ha az elválaszthatatlanságnak a kizárólagos birtoknak érzetét elvesztik?

A szeretetnek kizárólagosságában és változatlanságában magában fekszik a kimondhatatlan édes jutalom: — ellenben a hűtlenség és a bűnhődés egy sajkában eveznek.

Isteni kegyelem nélkül a szeretet, a hűség, üres szavak. *A szeretetet egy áruló gondolat megsértheti, a hűséget egy őrizetlen pillanat leronthatja*, és ha csak a szívek a legbensőbb életközösségben nem maradnak, a boldogságnak anyala csakhamar elrepül.

Ifjuság, szépség elmulnak, eljönnek a napok, a melyekben mindkettőnek hanyatlásával *hanyatlani fog a szent frigyben minden, ami emberi és csak az marad, ami Isteni.*

Elenyésznek az ábrándok, a költői képzelet szülte remények lezsugorodnak és beáll az élet józansága a maga gondjaival és fájdalmaival. Hol van akkor a vigasztalás anyala? — az anyaszentegyház az égre mutat.

A szenvedély, az élvezet soha sem lehet ideál, legkevésbé a házasságban. Itt az ideál maga Jézus az isteni Megváltó, ki a ker. családot a maga képére ujjaferemtette. Azért köti az anyaszentegyház a házasságot az éghez, kiemeli a mindennapiságból és a lelki életnek egyensúlyát összefűzi az isteni szeretettel, azon szeretettel, a melylyel Krisztus urunk az ő Anyaszentegyháza iránt viseltetik.

És azért mi mindnyájan Istennel és az anyaszentegyháznak áldó kezeivel mi is felemeljük kezeinket, hogy áldásunkkal kísérjük ezen első lépést, — ki tudja mit hoz a második? — a Mindenható Isten kegyelmét kérjük, *mert bármit rejtlen is a jövő óra, egy bizonyos, hogy nem lehet szerencsés életpálya a melynek elején és végén nem az Isten áll.*

Kísérje tehát Önöket nehéz utjukban a jószágos Isten! Legyen kegyes vezetőjük, legyen tiszta, szent szövetségüknek hű őre, barátja, de legyen egyszersmind szeretetüknek és hűségüknek jutalmazója. Amen.

*

Vőfélyek és nyoszolyó leányok voltak: a menyasszony fivére József gróf Ambrózy Teréz bárónővel, nővérei Rika, Mariska és Ilona grófnők, az első Széchenyi Ernő gróffal, Wenckheim Matild grófnő Széchenyi Frigyes gróffal, Széchenyi Mari grófnő Széchenyi Jenő gróffal, Károlyi Zsófi grófnő Wenckheim Dénes gróffal és Széchenyi Paula grófnő Desseffy Emil gróffal. Násznagy volt gróf Széchenyi Sándor v. b. t. tanácsos. Tanúk a menyasszonyrészéről Wenckheim Géza és Desseffy Aurél, a vőlegény részéről Széchenyi Gyula főajtónálló és Erdődy Gyula grófok.

A nászmenet férfitagjai diszmagyarban, a nők a legfényesebb, de magyaros öltözékekben voltak.

A menyasszonyi toilette: Eredeti magyar izlésben készült, gyönyörű szabásu, 3 méter uszálylyal, hátul Godet ráncokban, alul könnyedén huzott 60 cm. széles pompás Point d'Éguille csipkével környezve, mely felül myrthus és narancsvirág füzérrel van letartva, Point

d'Éguille csipke Tablier-vel. A plasztikusan testhez álló derék alul kis lebbentyűkkel van környezve, melyek, valamint a huzott fehér Duchesse-betét szélei fehér selyem sujtással vannak zsinorozva. Nagy dudoros ujjak, a puff alatt csipke fodor, a mellen narancs és myrthus virágcsokor, a kivágás csipkék által a nyakig magassá emelve.

Jelen volt a magyar arisztokraczia majdnem teljes számban; a Széchenyiek, Erdődyek, Wenckheimok, Szápáryak, Dessewffiek, Vécseyek, Károlyiak, Hunyadyak, Ambrózyak, Draschkovichok, Almássyak, Apponyiak, Pálffyok. Csekonicsok, Forgáchok, Andrássyak, Révayak, Inkey- és Zichyek.

Esküvő után kétszáznál több terítékű dejeuner volt a Wenckheim-palotában. Az új házaspár a délutáni gyorsvonattal elutazott a borsebesi kastélyba.

Felhívás.

A budapesti »Kath. Tanoncokat védő Egyesület« elhatározta, hogy magának saját otthont szerez. Csak így fejtheti ki teljesen működését és biztosíthatja fennállását.

Elszorult szívvel látjuk, mily szomorú elhanyagoltságban sinlódik a székes fővárosban több mint 10,000 iparos inas, mint pusztul el évről-évre annyi lélek, mint szaporodik általok a felforgató elemek száma.

Elodázhatatlan feladatunk tudatában »kath. egyesületi házat« óhajtunk emelni, amely első sorban a munkás-ifjúság nevelésének legyen szentelve.

E házbán inasmenedékhely lesz, ahol az arra utalt szegény fiuk szállást, ellátást és gondos vezetést találnak, a többiek pedig vasárnapi szabad idejüket hasznosan és kellemesen eltölthetik.

A fiatalok nevelése egy papi igazgató és az iskolatestvérek kezében lesz. Az iskolatestvérek Budapesten való letelepítése a legáldásosabb következményekkel fog járni.

A kath. egyesületi házbán elhelyezkedik a budapest-jobbparti kath. legényegyesület is, a melybe az inasok felszabadulásuk után átlépnek.

E házbán óhajtjuk együtt látni a kath. munkásokat is, sürgősen megalakítandó egyesületökkel, valamint a többi már fennálló vagy még felállítandó rokon szellemű kath. társulatokat.

E nagy vállalatához körülbelül 50 ezer frtra van szükségünk, aminek azonban csak alig ötödrésze van együtt. Azért fölemeljük kérő szavunkat Magyarország katolikusaihoz: mozdítsák elő a mindnyájunkat érdeklő szent ügyet hozzájárulásukkal.

Az egész ország érdekében van, hogy a fővárosi munkás-világot ismét kath. szellem hassa át. A társadalom égbekiáltó módon elhagyatott osztályának lesz jóltevője, aki törekvésünket támogatja.

Hallgassuk meg lelkünk nemesebb sugallatát és adakozzunk a szent célra tehetségünk szerint!

A kegyes adományokat hirlapilag és az egyesület évi jelentésében közzé fogjuk tenni.

A legkisebb adományt is hálásan fogadjuk. A nagyobb adományokra vonatkozólag megjegyezzük, hogy aki legalább 20 frtot adományoz, ezzel a Kath. Tanoncokat Védő Egyesület alapító tagjai közé lép.

Az 500 frtos és ennél nagyobb alapítványok az egyesületi ház dísztermében alkalmazandó márványtáblán lesznek megörökítve.

A ft. papságot tisztelettel kérjük, hogy az

ügyet szent misék elvállalásával és a stipendiumok önkéntes átengedésével mozdítsák elő.

Az összes adakozók és gyűjtők az egyesületi ház kápolnájában végzendő imádságok és sz. misék áldásaiban fognak részesülni.

Hogy a tervet minél előbb megvalósíthassuk, készek vagyunk mérsékelt kamatok mellett kölcsönt is fölvenni és kérünk erre vonatkozó szíves ajánlatokat. Az egyesület a kellő biztosítékokat meg fogja adni.

A kegyes adományokat és ajánlatokat legkésőbb három hét lefolyása alatt Pokorny Emánuel főgimnáziumi hittanár, egyesületi titkár czimére (Budapest II. Toldy Ferenc-utca 46. sz. a.) kérjük megküldeni.

Budapesten, 1895. Jézus sz. nevének ünnepén.

Gr. Wenckheim Frigyesné,
hölgybizottsági elnök.

Órgróf Pallavicini Edéné,
hölgybizottsági alelnök.

Véizinger Károly apát
egyházi elnök.

Gr. Szápáry László
világi elnök.

Pokorny Emánuel, titkár.

NAPTÁR.

— Január 23. —

Szerda. Róm. kath. B.-Asszony elj. Prot. Izaiás. Gör. kel. Theodozius. Izr. Tebeth 27.

Nap kel 7 óra 20 p., nyug. 4 óra 33 p. Holdkelte 5 óra 32 p., nyug. 1 óra 40 p.

Január 26. II. Tiszti-estély.

" 26. A belényesi ipartestület táncmulatsága.

" 26. Molnárak bálja a »Zöldfában«.

" 26. A Sebes-Körös vízszabályozó és ármentesítő társulat közgyűlése.

" 27. A Szépitési-egylet közgyűlése.

" 27. A nagyváradi 48-as kör estélye.

" 28. Vadász-bál Szalárdon.

" 31. Nagyvárad román ifjúság táncestélye.

Február 1. Nagyvárad kereskedelmi akadémia megnyitása.

" 2. Szalontai olvasó-egylet táncestélye.

" 2. Kaszinó bál Nagyszalontán.

" 2. Iparos bál Sarkadon.

" 2. Jelmez-bál Mező-Telegden.

" 2. Velenzei népkör bálja.

" 5. Váry Szabó Béláné kolon bálja a Zöldfában.

" 9. Kereskedő ifjak köre bálja.

" 10. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.

" 10. Polgári kör bálja Sarkadon.

" 10. A nagyváradi iparos ifjak önképző körének táncestélye a Zöldfa szállodában.

" 11. Múzeum bál a Sasban.

" 16. Jelmezes tiszti estély.

" 17. Református bál a Febete Sasban.

" 26. Zenekedvelők zeneestélye Fekete Sasban.

Márcz. 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

* **Valóban humánus intézmény.** Lapunk mai számában közléstesszük a budapesti »Katholikus tanoncokat védő egyesületek« felhívását, létesíteni szándékolt egyesületi háza tárgyában, mely egyszersmind inasmenedékhely is lenne. Legmelegebben ajánljuk a felhívást a t. cz. olvasó közönség figyelmébe.

* **Belopotoczky Kálmán** tábori püspök és nagyváradi kanonok fényes ebédet adott a mult vasárnap bécsi lakásán. Ott voltak: Agliardi érsek, apostoli nuncius, ennek uditoreja és titkára, a tábori consistorium személyzete, Dr. Czibulka, a Pázmáneum igazgatója, több egyetemi tanár, az Augustineum magyar direktora, dr. Fischer-Colbrie Ágoston udvari káplán, Erzsébet főhercegnő hitoktatója és mások.

* **Br. Podmaniczky Ilona** — kinek betegségről vasárnapi számunkban adtunk hirt, — mint örömmel értesülünk, a veszélyen túl van. Tegnap volt a krízis, melyen szeren-

csésen átesett. Orvosa, Berkovits Zsigmond dr. nyilatkozata szerint: csoda történt ez alkalommal. Br. Gerliczy Felixné megérdemelte e vigaszt.

* **Miniszterek leirata.** Tegnap ismét két leiratot kapott Biharvármegye, az egyiket dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztertől, a másikat pedig Perczel Dezső belügyminisztertől. A két leirat a következő: 129 —1895. eln. Ő császári és apostoli kir. Felsége f. évi jan. 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával, engem vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Miről a közönséget azzal értesitem, hogy a miniszterium vezetését átvettem és felkérem, hogy hivatalos működésemben engemet hathatósan támogatni sziveskedjék. Budapest, 1895. jan. 16-án. Dr. Wlassics Gyula sk.—310—95. eln. Ő császári és apostoli kir. Felsége f. hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem m. kir. belügyminiszterre kinevezni méltóztatott. — Midőn működésemet megkezdem, egyszersmint azon reményemnek adok kifejezést, hogy feladatom teljesítésében a törvényhatóság támogatására számítok. Budapest, 1895. jan. 19. Perczel Dezső s. k.

Miniszteri beköszöntő — miniszteri bucsu.

A kereskedelmi és iparkamarákhoz a néhai és ujonnan kinevezett kereskedelmi miniszter külön-külön megküldötte körrendeletét, melyben a személyváltozásról adnak értesítést.

A mi kamaránk is megkapta a leiratokat, melyek következőleg hangzanak:

Kereskedelmi m. kir. Minister.

632—eln. sz.

Valamennyi kereskedelmi és Ipar-kamarának.

Ő csász. és ap. kir. Felsége f. hó 15-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. miniszterelnök előterjesztése alapján, engem kereskedelemügyi m. kir. miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn ezt a kamarával ez uton is közöl-ném és tudatnám, hogy a kereskedelemügyi ministerium vezetését a mai napon tényleg átvettem, egyszersmind felkérem a kamarát, hogy engem a reám váró fontos és közérdekű feladatok teljesítésére irányzott törekvésében törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék.

A magam részéről biztosítom a kamarát, hogy kerülete ipari és kereskedelmi érdekei bennem is gondos megfigyelőre és készséges támogatóra fognak találni és hogy saját hatáskörömben meg fogok tenni mindent, ami hazai iparunk és kereskedelmünk megerősítése s fejlesztése érdekében szükséges és lehetséges.

Budapesten, 1895. évi január hó 17-én.

Dániel.

329—eln. szám.

Valamennyi kereskedelmi és Ipar-kamarának.

Ő cs. és ap. királyi Felsége f. évi január hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem, saját kérelmem folytán kereskedelemügyi ministeri állásomtól legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott. Midőn pedig ilyképpen a kereskedelemügyi ministerium ügyeinek vezetésétől a mai napon megválok, indítva érzem magamat, hogy köszönetet mondjak a kamarának azon hazafias és buzgó támogatásért, melyet hivataloskodásom ideje alatt, a közügy érdekében kifejtett munkásságomban a kamara részéről tapasztalhatni szerencsés voltam.

Budapesten, 1895. évi január hó 15-én.

Lukács.

* **A népkönyha** czéljára tegnap új adomány érkezett. Kíváncsok volna, hogy a koldus-ápoló intézetben egy telep létesítenék, hol a környékbeli szegények találnának ellátást. Ez

azért is czélszerű volna, mert az intézetet vezető apácák szívesen elkészítenék a természetbeli adományokat költség nélkül. Kérjük a szíves emberbarátokat, hogy adományaikat a koldusápoló intézetbe küldjék el, hogy a vezetés mintegy ott koncentráltsassék. — A lapunkban propagált népkönyha czéljára tegnap Vonce Zsigmond szabó 3 véka krumplit és 1 félvéka paszulyt adományozott s a koldusápoló intézetbe is szállította. Óhajtjuk, hogy e jó példa követőkre találjon azok között, kik könnyen nélkülözhetnek a szegények részére.

* **Meghívó.** A nagyvárad ev. ref. egyház-község templomának kijavítására 1895. évi febr. hó 17-én a »Fekete Sas« nagytermében zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépő-jegy személyenként 1 frt. — Kezdeté 8 órakor. — Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett a biharmegyei kaszinó, az iparos-kör és a polgári-kör helyiségeiben, továbbá Benkő Kálmán, Deák Imre, Fehér János, Hant Frigyes, végül Kádár és Kiss urak üzletében. — Felülfizetéseket a jótékonyczél érdekében a bizottság köszönettel fogad. — A meghívó másra át nem ruházható.

A bálbizottság tagjai: Kiss Elek, az intéző bizottság elnöke, Füredy László, Nagy Lajos, pénztárosok, Csák Máté, Darvassy Lajos, Deák Imre, Domokos Károly, dr. Fazekas Imre, Fel-tóthy Ödön, Fényes Endre, Horváth Ferencz, Kurovsky Ferencz, Lovassy Andor, Mezey Mihály, Mészáros József, Miskolczy Árpád, Miskolczy Barna, Mátéh Lajos, Millye Gyula, K. Nagy Sándor, Olasz Gyula, Daday József, Serdült Bálint ellenőrök, Rácz Mihály, Sulyok István, Szunyogh Péter, Tikos András, Udvarhelyi Béla, dr. Várady Zsigmond az intéző bizottság tagjai, Ertsey Péter, a tánczrendező bizottság elnöke, Thury Kálmán, jegyző, Zilahy Gusztáv, háznagy, dr. Adorján Ármán, Baróthy Pál, Barthos Adorján, Beóthy Dávid, Beliczay Kornél, Czeglédy István, Csátó Zsigmond, Deési Géza, ifj. Dávidházy János, Fehér Gyula, Fráter András, Juhász Lajos, Jakó Sándor, Kágyi Lajos, Kiss Károly, Kovács István, Konrád Géza, Kugler Ferencz, ifj. Mátéh Lajos, Nagy Lajos, ifj. Nagy Károly, ifj. Nemes Ferencz, Osváth Lajos, Sinzky Ferencz, Szatmáry Mihály, Tóth Ferencz, Tóth József, Thury Károly, Thury Endre, Zagyva Gyula.

* **»Régi idők.«** Sem nem öszülünk, sem nem kopaszodunk, s érezzük, hogy öregszik a »Szabadság«, De köhögünk — köhögünk a »Régi idők« című tárczán, melyben Lovassy Andor úr azt írja, hogy mikor ő a »Bihar« szerkesztőségében munkálkodott, a »Szabadság«-ot Hegyesi Márton úr szerkesztette. Öregedünk s a memória már-már felmond. Mi még emlékezünk rá, Hegyesi Márton ur, a »Szabadság« czikkírója se tagadhatja, hogy az időben Dús László volt a »Bihar« szerkesztője, aki ugyan katolikus vallású, de mindennek dacára eltagadhatatlanul szerkesztő volt. Hegyesi Márton úr akkor a »Biharmegyei Lapok«-at szerkesztette s ott jelent meg a »Lengyel forradalom«, melyet a lengyelek azért nem olvastak, mert magyarul volt írva, a magyarok pedig azért nem, mert lengyel dolgok voltak benne. Hja, most gixer az, ami akkor tréfa volt. Gixer, nagy gixer...

* **Meghívó.** A »Nagyvárad kereskedő ifjak köre« alaptökejének javára 1895. évi február hó 9-én a »Fekete Sas« nagytermében zártkörű tánczestélyt rendez. Személyjegy 4 korona. — Családjegy 10 korona. Kezdeté 8 $\frac{1}{2}$ órakor. Belépti-jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: Kunz József és Társa, Kádár és Kiss, Fábry testvérek, Ajtay Gyula és Társa urak kereskedésében. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztattanak. Kiss Károly, r. b. elnök. Beczkay Lajos, e. a. elnök. Mertz Nándor, pénztárnok. Ajtay Gyula, Balog Vilmos, Bajor Géza, Bozintán György, Brückner Hugó, Berger Lajos, Birta György, Elő János, Elek József, Fábry István, Fischer Ferencz, Friedländer Herman, Hoványi Géza, Janky Antal, Indig Vilmos,

Klein Sándor, Kunz Gusztáv, Kugler Ferencz, Kiss Mihály, Láng József, Mihály Jenő, Mezey Mihály, dr. Moskovits József, Merza Béla, Mészáros Pál, Mihályi Lajos, Nagy Mihály, Oláh József, Oláh Gyula, Pásztor János, Schönfeld Lajos, Spitzer Sándor, Stettner István, Stojka László, Tóth Zsigmond, Tóth Lajos, Trauer Kálmán, Vermes Gyula, Weisz Ernő, Weinpolter Gusztáv, Rendező bizottsági tagok.

* **A földművelésügyi miniszter** tegnap értesítette az alispánt, hogy a hasított körmű állatoknak Biharmegyéből Boszniába való szállítását, a ragadós száj- és köröm-fájás miatt tiltotta.

* **Fapatron helyett éles töltéssel** végezte a napokban a nagyvárad 37. ezred egy katonája a lövő gyakorlatot. Reggel, a kora szürkületben egy csapat katona lent az udvarban ugyancsak »feuer«-ezett. Az egyik katona, ki előtte való nap őrszolgálaton volt, egy éles töltényt felejtett patron-táskájában; mikor a gyors vezényszó »schieszen« elhangzott, nem gondolva veszélyre s nem tudva mit tesz, kinyitotta a táskát s bele esesztatta az éles töltényt a fegyver csővébe. A kapitány vezényelt: »Feuer!« E pillanatban a cső egyet durrant s a kapitány elhalványodva vette észre, hogy a vakolat feje fölött ugyancsak hull. Persze, lón riadalom, mint mikor a ferbliben három királyra a partner kivágja a három ászt. A véletlen eset hőse, most vizsgálat alatt áll.

* **A kereskedelmi iskola felülvizsgálata.** A nagyvárad »Kereskedelmi Csarnok« által a nagypiaczéren épített iskola helyiségek felülvizsgálata ma délelőtt 11 órakor megy végbe. A felülvizsgálaton jelen lesznek: Busch Dávid főmérnök, Rimler Károly főkapitány, dr. Hoványi Ferencz főorvos és Reismann Mór, a »Kereskedelmi Csarnok« elnöke. A felülvizsgálat után az intézet helyiségeit átadják a használatnak.

* **Ragályfészek a N-Teleki-utczán.** A nagyvárad orthodox-izraelita hitközség hívei a város minden részében nagy számmal vannak: így az előjáróság a hitsorsosok kényelmére tekintettel kénytelen volt könnyen hozzá férhető pontokon több vágóhidat felállítani. Ez nem okozott volna bajt és közegészségügy ellenes állapotot, de botrányosan néz ki a nagyteleki-utczai vágóhely, ahol a vérösszegyülemlik, ahol rendszeres vágóhid építve nincs és ahol valószínű ragályfészek keletkezett. A Grünfeld-féle házban van ez a sakterelő műhely. Nyáron-télen betegséget terjesztő bűz áramlik szét az utczán és — mint értesülünk — egy tifusz beteg is van az udvarban. Nem tartjuk kizártnak, hogy a tifusz-ragály onnan indult vándorutjára. Egyéb-iránt úgy tudjuk, hogy a hatóság erélyes intézkedéssel fog véget vetni a botrányos és a közegészségét fenyegető állapotnak.

* **Budorásza határán** a gör. kath. püspökség birtokán e hó 20-án farkasvadászatot tartottak, mert e duvad nagyon elszaporodott az említett területen. A vadászat jól sikerült. Sokat elpusztítottak a veszedelmes fenevadak közül; 4 rókát is elejtettek a szenvedélyes Nimródok.

* **Fegyelmi vizsgálat Müller Salamon ügyében.** Müller Salamon bűnügyének — mint értesülünk — folytatása lesz. Nem a felebbezést értjük, hanem azok ellen indítandó eljárást, akik Papp Györgyöt, e szegény cselédet, minden jogsegély nélkül hagyták. Így megindítják a fegyelmi eljárást a biharmegyei kórház gondnoka ellen, ki — jöllehet erre a törvény kötelezi — nem jelentette be a súlyos testi sértést az ügyésznek, mely minden ily esetben a vizsgálatot hivatalból megindítja. Ez esetben kiderült volna a panasz valósága azonnal. A nagyvárad rendőrség ellen is eljárást indítanak, mert Papp György panaszát, jöllehet idejekorán jelentkezett, nem vették fel. Mind-ezen eljárást az ügy végérvényes befejezte után indítják meg.

* **Vadászat Csabacsüdön.** Nagy vadászat volt tegnapelőtt Königswarder Hermann báró

csabacsüdi birtokán. A társaság mintegy 30 tagból állott. Ott voltak Békésmegye előkelőségei, mely alkalomra városunkból is számosan rándultak át. Az eredmény kitűnő volt. Összesen 600 nyulat terítettek le. Este nagy vacsora volt, melyen az első köszöntőt a távollevő házigazda ügyvédje dr. Markus László mondotta a báró vendégeire. A szellemes felköszöntő élénk hatást keltett. Erre záporoként eredt meg a tőszok özöne, melynek nagy része természetesen a távollevő házigazdát illette. — Városunkból ott voltak: Miskolczy Barnabás kir. közjegyző, Beóthy Pál megyei főjegyző, Bakats Béla szolgabíró, Balázsházy Iván, kik a tegnap reggeli vonattal tértek vissza.

* **A László-malom vállalati betegsegélyző** pénztára feloszlott s az I. foku iparhatóság azt keresztül is vitte. A kereskedelmi miniszter azt jóváhagyólag tudomásul vette s felhívta a tanácsot, hogy a pénztár jóváhagyott alapszabályait a czégtől kívánja be s a tanács példányával együtt terjessze fel hozzá. Ezenkívül az 1894. év januártól a feloszlásig terjedő zárszámadást is kormányhatósági felülvizsgálat alá kell bocsátani.

* **A nagyvárad ujságírókat és a vízvezetékét** a következő szellemes ujdonságban csipkedi meg a »P. H.«:

Vízvezetési mizeriák. Mióta Budapesten megcsinálták a vízvezetékét, azóta az ujságolvasó közönség előtt nem is annyira ismertté, mint inkább megunttá vált ez a cím. Az ósdi módon szerkesztett régi ujságok írói a mizeriák legelső idejében nagy hatást értek el cikkeikkel, amelyek akkor friss és érdekes ujdonság-számba mentek. Írók, akik azóta mint nagy elmék ismeretesek, a vízvezeték mizeriáinak megénekülésén kezdődtek, s voltak nagy humoristák, akiknek a vízvezeték ezer baja adta az első ihletet s a vízvezeték köszörinte elméjüket. Hamar muló évek elcsúszása után ez a thema mindinkább vesztett az érdekességéből s ma már csak a Közönség Köre című rovatban történik olykor felszólalás. A fővárosban megjelenő lapoknak a vízvezeték bajait megéneklő cikkei már régidő óta vágyat keltettek vidéki kollégáinkban, akik a legtüzesebb konkurrenzia folytán sem juthattak abba a helyzetbe, hogy vízvezeték cikkel érjenek el sikert, mert az ő városkaikban egyáltalán nem volt vízvezeték. Az utóbbi időben azonban a nagyobb városok mozogni kezdtek s immár van egy vidéki város, amely vízvezetékkel dicsekszik. Pár héttel ezelőtt adtak át egy ilyen vízvezetékét a közhasználatnak, nagy öröme a lakosságnak és ott élő kollégáinknak. A vízvezeték megnyitása bizonyos ünnepséggel történt s másnap a helyi lapok első czikkben zengették a diadalmi himnusz. Harmadnap pedig hirtelen megnyílt az a rovat, mely a vízvezeték mizeriáival foglalkozik. És most teljes gyönyörűséggel ürtik fenéig azt a kelyhet, amiből ami fővárosi elődeink annyi gyönyörűséggel ittak, száz formában, ugyanannyi helyen mondják el keserveiket, panaszaikat és zugolódásaikat, amint hogy a poezis mezején is újból és újból elzengik azt a régi nótát, amit mindenki tudott, amit mindenki tud s amit mindenki fog tudni, amíg levél hull a fáról s amíg lomb nő a fákon.

Ehhez mi csak annyit fűzünk, hogy ezek a mizeriák még eddig nálunk ismeretlenek és mi legalább — vezércikket nem irtunk a vízvezetékéről, bár nálunk ennek a létesítése van olyan fontos, mint a budapesti lapoknak a külföldi politika.

* **Nagy vadászat** lesz e hó három utolsó napján Csökmön, Örley Kálmán bérletén. Mint értesülünk Beóthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, Miskolczy Barna közjegyző, Miskolczy Ferencz s a megye és város más előkelőségei kaptak meghívót.

* **Nyilvános nyugta.** A folyó hó 13-án megtartott nagyvárad ipartestületi bálon, mely az elagott és munkaképtelen iparosok javára rendeztetett a következő utólagos felülfizetések történtek. Huzella Gyula 2 frt, Török József 2 frt, Mokry János 1 frt, dr. Erlich Ignác 1 frt, Gáspár Lajos 1 frt, Grünvald Jenő 1 frt. Medveczky Dezső jótékonyági bizottsági jegyző, Bertsey György jótékonyági bizottsági elnök.

* **Az országos közgazdasági monográfia és a miniszter.** Ugy látszik, rendkívül alapos munkával akar előállani a kereskedelmi miniszter. Kitűnik ez a legutóbbi rendeletéből, melyben tudatta a kereskedelmi és iparkamarákkal, hogy a közgazdasági monog-

raphia kiadását 1897. évre halasztotta el. Ezen leírásban egyidejűleg megengedte, hogy az egyes kamarák az általunk megírandó részeket 1895. szeptemberig terjesszhessék fel és tekintettel a nagy munkára, mely a monographia megírása körül előreláthatólag felmerül, nem kíván az 1895. és 1896. évekről részletes jelentéseket.

* **Bizottsági ülés.** Nagyváradi város szepítő és közlekedési szakosztálya f. hó 25-én ülést tart. Tárgya lesz: az Áldás és Partutczák munkálatainak átvétele, melynél két cég: a tatarosi aszfalttelep részvénytársaság és a Ländler-Hanzlián cég vannak érdekelve. A bizottság elnöke Papp János tanácsos.

* **A tifusz-járvány** terjedése folytán a városi mérnöki hivatal is akezióba lépett. Közegészségügyi szempontból kívánatos intézkedés, hogy a Ferencz-József laktanya esaternáit kiöblített s így módon a járvány terjedését ez uton is igyekeznek megakadályozni.

* **Nagyváradi közbiztonság — minta.** Még a múlt évben kérte el Nagy-Károly város magisztrátusa a város vágbiztonságát, hogy ahhoz hasonló építtethessen. Hosszas tanulmányozás után tegnap visszaérkeztek a tervek Nagyváradi városához azzal, hogy a tervek mintaszerűek.

* **A közúti vasút ellen.** Megírtuk, hogy Serényi Gusztáv volt főkapitány panaszt tett a közúti vasút ellen, hogy a vasúti kocsik túlsebes menete házát megrázkódtatja s veszélyezteti. A tanács a helyszíni szemlére meghívta az államépítészeti hivatal, Bozóky Béla főmérnököt, Knapp Ferencz, Guttmann József építőket, a vasúti társaság igazgatóját: Tichy Gyulát s Busch Dávid főmérnököt. A szemle f. hó 25-én d. e. 9 órakor lesz: a v. velencei vámházról indul ki a bizottság.

* **Helyszíni szemle.** Moskovits Adolf és fiai cég gyár utca 111. szám alatt árpa gyöngymalmot állított fel. A berendezés felülvizsgálatát f. hó 26-án d. e. 10 órakor ejti meg Busch Dávid városi főmérnök.

* **Nyolcz napig bezárt hulla.** Szabó Gábor nagyváradi rendőrbiztos tegnap délután elhalványult arccal robbant be az iktató-hivatalba és már az ajtónál kiáltotta: »Kérem azonnal a hivatalos pecsétet és a hozzávaló spanyolviaszkot!« Az iroda-személyzet csak ámulva bámult, töprengött, hogy vajon mi hozta ki sodrából a biztos urat, — aki máskor olyan flegmatikusan szokott viselkedni akkor is, ha egy rablógyilkos elfogására készül. Nagy nehezen kibököttette aztán a kapu alatt, hogy egy hullát meg konstatálni, amely 8 nap óta lefűgőnyözött ablak mellett alusza az örök álmot és hívták vala, még élt, Ónodi Istvánnak és foglalkozott vala míg élt a cipésmesterséggel. Elég az hozzá, hogy Szabó Gábor, lakatossal felnyitotta az ajtót, melynek kulcslyukán keresztül a házigazdával: Bányai Bélával együtt erősen érezték a hullaszagot, melyet az erjedésnek indult cipésmester terjesztett. Minő meglepetés: az ajtó feltárul, a szoba teljesen üres, még csak az ágynevelő is hiányzik. A praktikus rendőr ujjával megbökte a homlokát és összenézett a házigazdával. Bányai sópánkodva kérdezte: »ugy-e megszökött?« A rendőrbiztos felelte: »a nyolcz napig bezárt hulla.« Jó, nagyon jó: mondogatták mindketten és a házi gazda ráadásul még elárulta azt a státus titkot is, hogy két váltót zsíralt a szökevénynek 135 frt erejéig, ezenfelül még a házbért is elfelejtette kifizetni, mielőtt a »másvilágra« indult.

* **Hangverseny az örültek házában.** A lipótmezei országos örültek házában az igazgatóság a betegek multságára hangversenyt rendezett. Közel háromszáz beteg volt a publikum a mely nagy érdeklődéssel kísérte az előadásokat. A hangversenyen közreműködtek: Zilahy Gyula és Vizvári, a nemzeti színház tagjai, a kik tréfás monológokat szavaltak. Zilahy Gyuláné énekelt, Niedermann Inez zongorázott, Rózsa Imre gordonkázott, Payer Margit és Kanitz Helén énekeltek, Kaszner Károly pedig czimbalmazott. Mint a felsoroltakból is látható, a hangverseny igen érdekes és változatos volt. A hallgatóság annak rendje és módja szerint meg is tapsolta a közreműködőket.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskőh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskőh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kőtről 10-10, 8-02.	Gyoma-Kő felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

REGENY-CSARNOK.

Kisértés.

La Rosée elbeszélése.

(5.)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

— A dolog nem annyira tragikus mint azt gondolja. — nevetett Marechal. — Kora fiatalságom óta mindig tanulnom kellett, sem időm, sem alkalmam nem volt, de meg pénzem sem volt látni a világot, pedig mindig vágódnam utána. Most végre a tengert is megláthatom s ez rám nézve nagy nyereség. Aldoatról tehát szó sem lehet, sőt a kegyed jósága által az én kívánságom is teljesedésbe megy.

— Ön jó ember, — szolt Norton kisasszony, — s most kétszeresen örvendek, hogy önt gazdaggá tehetem. Végrendeletemet már megfogalmaztam, olvassa át, ha jól van-e, s ha önnek tetszik-e.

III.

A különös mehegyző napját megállapították. A szertartásnak a beteg szobájában kellett végbenemnie.

Megelőző nap este Marechalnak heves jelenete volt Charlotteval, ki hirtelen a szobájába termelt.

— De minő megdöbbenés! — szolt Marechal neheztelő hangon. — Mit jelentsen ez?

— Ha már te nem akarsz hozzám jönni, nekem kell téged fölkeresnem. Testvéredtől hallottam, hogy holnap elutazol s legalább egy Isten hozzádot akartam mondani.

— Mi már elbucszunk, — mondá Marechal, — s minek még egy olyan fájdalmas jelenetet rendezni?

— Bámulok rajtad, Midőn te magadat erre a házasságra elhatároztad, azt kívántad tőlem, hogy egy időre szakítsunk egymással. Én beleegyeztem, jól lehet a te tulhajtott igazságérzetet nem vagyok képes megérteni. De én nem is álmodtam azt, hogy te a szakítást szószerint veszed. Azt hittem, hogy ő elmegy Nizzába s te itt maradsz, míg mindenek vége lesz. Ezért tiszteltem az óhajodat, hogy ne lássuk egymást. Az áldozat mindenestre nagy volt tőlem.

— De, ugylátszik, te nem értetél meg engem, — válaszolt Marechal komolyan. — Én neked határozottan kijelentettem, hogy attól a perctől kezdve, amikor magam erre a házasságra elhatároztam, veled teljesen szakítottam. Csak nem akarsz oly alacsonyok tartani, hogy én veled a szerelmi viszonyt tovább folytassam, ha egy más asszonynak nyujtom kezeimet, hogy ha ez az asszony már a sir szélén áll is. Kezdetben elleneztem ezt a természetellenes házasságot, de épen te voltál az, aki engem erre buzdított. Tehát ne tégy nekem szemrehányást, ha én lelkiismeretem szerint járok el. A lelkiismeretem a veled való szakítást parancsolja, mindaddig, míg más oldalról le vagyok kötve. Légy tehát okos s ne játszálni könnyelműen becsületedd! Ha magadért nem is, de érettem.

— Sándor, te kemény és kegyetlen vagy, — szolt Charlotte, mialatt a szemébe könyök szöktek, — élj hát boldogul!

Marechal megszorította kezét.

— Isten veled!

S szomorúan nézett utána.

— Milyen megdöbbenés! — gond-

dolta magában, — mindig csak a saját akaratát követi, de szép, ragyogó, varázsló.

Marechal Sándor elment Nizzába s rövid idő alatt megtalálta, amit keresett. A nyaraló, melyet kibérelt kényelmesen volt építve, magas, nagy termekkel, széles, napos, szélétől védett erkélyekkel. A városon kívül feküdt, egy kis dombon, honnan nagyszerű kilátás nyílt a tengerre. A kertből, mely a nyaralót körülvette, fölséges virágillat hatolt be a termekbe s tette bódítóvá a levegőt. Ugy vélte, hogy soha se látott ily szép vidéket s bensőleg örült a szerencsés választás fölött. Ezenfelül úgy érezte magát, mint egy atya, ki gyermekének utolsó napjait ohajtja megkönnyíteni. Az ár, a melyet a nyaralóért kellett fizetni, magas volt ugyan, de ha tizszer oly nagy lett volna is; mégis fölvette volna.

— Annak a bizalomnak, — gondolta magában, — amelyet belém helyez, meg kell felelnem!

S gondos körületekintéssel nézte végig még egyszer a termeket, melyeket ő a Margit számára kijelölt. Vigan tért vissza. Ugy találta, hogy a beteg észrevehetően rosszabbul néz ki, ereje jelentékenyen fogyni látszott, még a lépésökön se tudott a maga erejéből lemenni, s úgy kellett beletenni a kocsi, mely őket a vasúthoz vitte. Sándor mindent a legjobb előrelátással rendezett el az elutazásra. Minél többet foglalkozott a beteggel, annál jobban érdekelte az a feladat, melyet magára vállalt. Az elutazás előtt még egyszer értekezett a házi orvossal, hogy a betegre vonatkozó rendelkezéseket átvegye s nagy fájdalommal hallotta, hogy a Margit fájdalmának alig pár hó alatt véget fog vetni a halál.

Margitot is meglepte Nizzában a nyaraló szép fekvése.

— De szép volna itt élni! — mondá Margit s szomorú tekintete végig síkolt a tengeren.

(Folyt. köv.)

FARSANG.

A philharmónikusok XV. zeneestélye.

Magas szellemi élvezet részesei voltak azok, kik e hó 22-én a philharmónikusok zeneestélyén részt vettek.

Ismert dolgok szerepeltek a műsoron, de egyrészt a darabok klasszikus szépsége, másrészt az előadók művészi ambíciója és lelkesedése új zománczokkal vonták be azokat.

Strauss-nak sajátos motívumokból összealkotott és keletiesen hangszertelt »Egytomi-induló«-ja után következett E r k e l Ferencznek »Hunyady László« cz. operájának nyitánya, ez a büszkesége a klasszikus magyar zeneirodalomnak. A hangos tapsra, mely ezt a hálás közönség részéről követte jött válaszul ugyanazon operából az ismert induló.

Sartonótól a »ezigányos a pusztában« érdekes invencziókkal rendelkező hangfestmény volt s nagy hatást keltett.

A »Madarász«-t különös gonddal és precizitással játszotta a zenekar, úgy hogy minden gyakorisága mellett is rendkívül érdekes és kedves volt.

Méltó befejezésül szolgál Bachó István karmester magyar indulója. — Egyébként az egész vezetésen keresztül érzett a karmester finom intelligenciája, szakképzettsége, mely a tagok lelkesülésével együtt biztos garanciát nyujt az egyesület életrevalóságára nézve.

Jelen voltak:

Asszonyok: Barna Lászlóné, Bodor Károlyné, Beleznay Antalné, Bibó Lambertné, Bachó Istvánné, Bátky Endréné, Csák Máténé, Debreczy Imréné, Des Escherolles Kuspér Sándorné, Élő Jánosné, Eleméry Aurélné, özv. Erdélyi Péterné, Faragó Zsigmondné, Fráter Ferenczné, Hegedüs Gézáné, Hranitzky Károlyné, Kiss Istvánné, Kelemen Kálmánné, Kernáts Jánosné, Kunz Gusztávné, Löwy Mártonné, özv. Kocsis Ferenczné, Márkus Lászlóné, Mezey Vilma, Molnár Lajosné, Petri Jánosné, Prinz Jánosné, Réz Mihályné, Recht Ignáczné, Schöppflin Ágostné, Stern Ignáczné, Szűcs Izsóné, Sziládky Ernőné, Udvary Imréné, Vargha Lászlóné.

Leányok: Antalóczy Mariska, Baróthy Erzsike, Bezdek Erzsike (Vác), Buder Mariska és Milike (Belényes), Des Escherolles Kruspér Laura, Eleméry Irma, Eszenyi Irma, Goldstein Irén, Glatz Vilma és Irén, Hödl Anna, Julier Ella, Kernáts Matild, Kocsis Ilona, Major Ilona (Makó), Proschinger Józsa, Petry Margit, Recht Sarolta, Sebő Anna, Szilárdy Hermin és Anna, Schönberger Gizella, Stern Aranka, Szemdnér Laura, Vargha nővérek.

A négyeseket 40 pár táncolta. Rendezték a magyar nyelv dícsőségére — németül.

Ország-Világ.

○ **Kopp és Kremuntz bibornokoknak** a koronarend első osztályát adományozta Vilmos német császár.

○ **Szavazás az oroszán-ketreczben.** Vakmerő tette vállalkozott a napokban Rómában két fiatal újságíró, kik egyuttal költők is. A két fiatal ember — Marolani Angeló és Lagarda Eduardó Faccó a nevük — fogadásból arra vállalkozott, hogy bemennek az állatsereglet oroszánjainak ketreczébe és ott verset szavalnak. A vállalkozás hírére rengeteg sok ember gyűlt össze az állatseregletben. A két fiatal újságíró bement a ketreczbe és arra kérte a közönséget, hogy adjon nekik témát, melyből verset csinálhassanak. Az egyik folyóto vigyázta a ketreczben levő oroszánokat, míg a másik elkészítette a verset, melyet aztán Marolani óriás tetszés mellett el is szavalt. — A szavazás után a fiatal ember vidáman és egészségesen elhagyta az oroszán-ketreczt.

Ötéves zongoraművész kitüntetés. Először Budavárban egy ötéves kis leányka, akinek a neve Manchen Mariska és aki máris úgy zongorázik, hogy gyönyörűség hallani. Ha oda ültetik a zongorához és apró kezecskéivel végigfut a nagy fehér billentyűkön, annyi odaadással, annyi bravurral játsza el a vig és mélabus magyar dallamokat, hogy aki csak hallja, mind arra gondol: ebből a csöppsből valamikor első rangú csillaga lesz a magyar művészetnek. Pedig még a kottát is alig ismeri és ugyszólván hallásból játsza el a legkülönbözőbb és legnehezebb darabokat. A parányi művésznőt most az a kitüntetés érte, hogy József főherceg és fenséges családja körében mutathatta be rendkívüli teh-

ségét. A válogatott hallgatóság soraiban jelen voltak József főhercegen és Klotild főhercegné asszonyon kívül Margit, Erzsébet és Klotild főhercegnők, László főherceg, azután az udvarhölgyek, báró Vécsey főudvarmester, Himmel alezredes és még sok, sok kitérő. A kis Manchen Mariska bátran, elfogódás nélkül zongorázott, mintha nem is tudta volna, mily előkelő hölgyek és urak előtt produkálja magát. Mária Terézia udvarában játszhatott így valamikor a salzburgi csodagyermek, a kis Mozart Amadeus, kipirult arczeccal, naiv lelkességgel. Amikor Manchen Mariska elvégezte játékát, a magas vendégek zajosan tapsoltak és a bájos gömbölyű arczeccán a legdisztigáltabb esőkok czuppantak el. Másnap pedig a főhercegi család elismerése jelül gyémánttal díszített nagy aranykeresztet küldött a kedves apróságnak, akinek az élettrajza idáig csak abból áll, hogy született 1889. augusztus 19-én és leánykája Manchen Frigyes nyugalmazott császári és királyi számvevő őrmesternek, aki jelenleg magánhivatalnok.

Közgazdaság.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 21.

A gabonaüzlet szituációja az eddigi lanya irányzat, bágyadt, kedvetlen hangulat és bizalmatlan felfogás az árak konstellációját illetőleg. A malmok méltán panaszkodhatnak a liszt kelendőségének bajairól és csakis alacsonyabb árakon hajlandók nyers buzaáruban vásárlásokat eszközölni. A spekuláció sem bizik az árak emelkedésében s ez okból ma már a kínálat bőségesebben alakult, a forgalom pedig tekintélyesebb méreteket öltött. — Elkelt 24.000 mm. buza, melyben a külföldi — szerb — áru 1000 mm.-val részes. A hazai buzaárak közül nagy tételben vették tartott árfolyamokon a pancsovai minőségűt és a raktárarut. Waggononként s néhány krral olesőbban vásárolták a tiszavidéki, pestmegyei és bácskai származásúakat.

Egyéb gabonaneműekben az irányzat változatlan, a forgalom korlátolt maradt. Rozsot 5.35—5.50 frtig fizették. Tengeriben a kínálat csökkent, a kereslet apadóban. — Január havi szállításra 6.10—6.15 frtot engedélyeztek; febr. havi átvételre 6.15—6.20 frton történt nagyobb kötés. Zab szilárd. — Nehány kocsirakomány 6.05—6.25 frton talált vevőre.

Elkelt: Buza: Tiszavidéki 100 q. 82 k. 6.87 $\frac{1}{2}$ frton, 300 q. 81.5 k. 6.87 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 81 k. 6.87 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 82.5 k. 6.82 $\frac{1}{2}$ frton, 2000 q. 81.5 k. 6.82 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 82 k. 6.82 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 81 k. 6.82 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 81.5 k. 6.87 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 81.5 k. 6.87 $\frac{1}{2}$ frton, 300 q. 79 k. 6 frt 65 forint.

Pestvidéki: 250 q. 81.5 k. 6.75 frton, 100 q. 80.5 k. 6.72 $\frac{1}{2}$ frton, 400 q. 80 k. 6.70 frton, 100 q. 85.5 k. 6.67 $\frac{1}{2}$ frton, 100 q. 79.8 k. 6.67 frton, 100 q. 79.5 k. 6.65 frton.

Pancsovat: 3200 q. 77.5 k. 6.60 forint.

Határidő üzlet. A külföldi jegyzésekben állandóság mutatkozik és a helyi spekuláció nem törődve a készáru lanyhaságával nagyobb vételeket eszközölt s így a hanyatló ármozgásnak utját állta.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.63—6.60 frt, buza új szept.-októberre 6.02—6.97 frt, rozs tavaszra 5.54—5.58 frt, tengeri máj. — jun. 6.34—6.28 frt, tengeri július-aug.-ra 6.28—6.32, zab tavaszra 5.01—6.03 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.60—10.65 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, január 21. Készlet: 118.238 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 41—43 kr.; közép: 41 $\frac{1}{2}$ —42 kr.; süldő kővér: 42—44 kr.; sovány: 43—44 krajczár; Román: —; Szerb kővér 42—42 $\frac{1}{2}$ kr; könnyű 40 $\frac{1}{2}$ —42 $\frac{1}{2}$.

A budapesti érték-tőzsde hivatalos árjegyzései 1895. január 21.

Befizetés	Az értékpapír neve	Árfolyam
	Aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	124.25
	Koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	98.75
	Magyar regále-köv. 4 $\frac{1}{2}$ %	101.25
	Magyar földteherm. k. 4 $\frac{1}{2}$ %	98.25
	Tiszai és szegedi nyer. 4 $\frac{1}{2}$ %	143.50
	Ösztr. aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	125.75
	1860. államsorsj. 5 $\frac{1}{2}$ %	163.—
	Kisbirtokosok földhit. 5 $\frac{1}{2}$ %	—
	Magyar földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %	100.25
	Magy. jelzáloghitelb. 4 $\frac{1}{2}$ %	101.—
	Pesti magy. ker. bank 4 $\frac{1}{2}$ %	97.25
	„ „ „ „ „ 4 $\frac{1}{2}$ %	100.50
	„ „ „ „ „ 4 $\frac{1}{2}$ %	100.50
	„ „ „ „ „ 4 $\frac{1}{2}$ %	97.50
500	Pesti magyar keresk. bank	1332.70
300	Egyesült főv. takarékpénztár	1330.00
300	Magyar orsz. közp. „	865.—
1000	Pesti hazai első „	9300.00
1000	Első magy. ált. bizt. társ.	4100.00
500	Első pesti gőzmalom r. t.	2200.00
150	Victória gőzmalom	424.00
160	Kőbányai gőztéglagyár t.	301.00
100	Magy. aszf. részvény társ.	—
20	Salgótarjáni közénbánya	—
400	Ganz és társa	2150.00
	Arany cs. és kir.	5.84
	„ 20 frankos	9.86
	„ 20 márkás	12.16

H I R D E T É S E K.

Meghívás.

A „Biharmegyei takarékpénztár“
Nagyváradon

XXII. évi rendes közgyűlését

f. évi február hó 9-én d. e. 11 órakor az intézet üzlethelyiségében tartandja meg, melyre a t. cz. részvényes urak ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek előterjesztése és a lefolyt évi számadások és mérleg feletti határozat hozatal.
2. Igazgatósági javaslat az alaptőke felemelése és azzal kapcsolatban az alapszabályok 3. 9. §§-ai esetleg az 54. 57. és 65. §§-ainak megváltoztatása tárgyában.
3. Az igazgatóság lemondása és a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és a választmánynak kiegészítése, az alapszabályok 71. §-a értelmében.

5. Netalán beadandó indítványok tárgyalása.

Nagyvárad, 1895. január 21.

Az igazgatóság.

Azon t. cz. részvényes urak, kik a közgyűlésen résztvenni akarnak, felhivatnak az alapszabályok 46. §-a szerint részvényeiket 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál letenni. (27) 1—4

Fűtés

nagy helyiségek egyenletes melegítésére, lakások központi fűtésére legalkalmasabb a

g á z - c o a k s.

Egy métermázsza (2 frt) valamivel drágábbnak látszik ugyan, mint a közönséges kőszén, de könnyebb fajsúlyánál fogva majdnem kétszer annyi ideig tart és a kezelése sem kíván oly szigorú felügyeletet, mint a kőszéné, mert a fűtő gázok már a gáz-coaksból el vannak távolítva.

De nem tévesztendő össze a gáz-coaks a bányá- vagy melle-coakszal sem, mely utóbbi sokkal nehezebb.

Gáz-coaks kapható nagyban és kicsinyben. 250 kilós részletek házhoz küldetnek csekély fuvardíjért.

Nagyvárad, légszeszgyár.

(3) 6—6

A Gazdasági és iparbank részvény-társaság Nagyváradon

1895. évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor tartja saját üzlethelyiségében

IV. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 2. Az 1894. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség mikénti felosztása feletti határozat-hozatal és a felmentvény megadása.
 3. A felügyelő-bizottság és 8 igazgatótanácsos választása.
- Nagyvárad, 1895. január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki szavazatával élni kíván, tartozik három nappal a közgyűlés előtt részvényeit elismervény ellenében a pénztárnál letéteményezni.

Ugyanott f. évi február 1-től kezdve az üzleti jelentés a mérleggel együtt a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

(26) 1—1

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA- részvénytársaság NAGYVÁRADON, Apáczá-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek; továbbá diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, báli meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok, valamint falragaszok legizlésebb kivitelben való előállítására, úgy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árakon.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: Kereszteltek, Egybekeltek és Megholtak anyakönyve, ezeknek kivonati ívei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések, stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen ujonnan a legdivatosabb és legizlésebb betűkkel, valamint légszeszmotorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szíves pártfogásába ajánlani és maradunk

Nagyvárad, 1894, deczember hóban

kiváló tisztelettel

**a Szent László-nyomda-
részvénytársaság.**

(5) 0—16

== Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ==